

svaret, er Dommer. Jeg kan ikke sige Andet, end at jeg meget beklager den Opfattelse, som den ærede Forslagsstiller har af Dommerens Kald og Dommerens Gjærning. Jeg har aldrig selv haft den Ære at udøve dette efter min Mening ansvarfuldste Kald, som der gives, men det er min fulde Overbevisning, at den blotte Følelse af at have en saadan Stilling paalægger de Paagjældende, naar det ellers er hæderlige og retsindige Folk, en overordentlig stærk Følelse af Ansvar for deres egen Samvittighed, og det er mig ufatteligt, at man kan tro, at en saadan Dommer ikke skulde bestræbe sig ligesaa meget for at udfinde, at Vedkommende er uskyldig, som for at udfinde, at han er skyldig. Naar det ligeledes blev gjort gjældende, at Dommeren ikke forstod den Tiltalte, ja saa forstaar jeg det ikke; naar man nemlig ikke vil anvende Almuesmænd til at være Dommere, men vil have Folk med videnskabelig Udvikling og Dannelse, saa, hvad enten man kalder dem Dommere eller noget Andet, bliver det efter min Mening ganske det Samme. Dertil kommer, at det Ansvar, der finder Sted overfor Overdomstolene, den Kontrol, der altsaa udøves derigjennem, har en ganske anderledes effektiv og fuldstændig Karakter, naar Dommerens hele Behandling som saadan er undergivet Overdomstolenes Kritik. Den Høiesteretsdom, som jeg antager, at den ærede Forslagsstiller hentyder til, viser jo, hvor langt Høiesteret i saa Henseende strækker sin Kontrol, idet der blev udtalt en Misbilligelse ikke af Behandlingen af Nogen af de Tiltalte, men saa vidt jeg kan skjønne — jeg har ikke læst Andet end Dommen — blev der udtalt en Misbilligelse af Dommerens Optreden lige overfor en Person, der sandsynligvis som Vidne har været impliceret i Sagen, og som denne altsaa ikke gjaldt paa. Jeg skal iøvrigt dertil sige, at en saadan Misbilligelse fra Høiesterets Side føles efter min bestemte personlige Erfaring af de paagjældende Underdommere som en meget alvorlig Sag, som de tage sig meget nær. Der er en anden Betragtning, som jeg slet ikke tror kan tillægges nogen Betydning, skjønt den fra forskjellige, endog fra en meget kompetent Side er bleven fremhævet som ganske alvorlig, og det er den, at den samme Mand, som foretager Underøgelsen, tillige foretager Paafjendelsen, Paadømmelsen af Sagen. Dette har i Virkeligheden efter min Mening Intet at sige med den fulde og frie Afgang til Appel, som findes her i Landet. Jeg skal rent praktisk bemærke, at saa snart en Sag kommer for Overretten, er der her et fuldstændig nyt og uafhængigt

Dommerkorps, og naar Sagen er for Høiesteret, undersøges eller oplæses end ikke Underrettsdommen. Det er kun Konklusionen, der bliver oplæst, saaledes at Høiesteret end ikke kjender Underrettsdommerens Motivering af Sagen. Jeg tror i Virkeligheden, at naar Vanstigelighederne paa den kriminelle Processes Omraade ere saa overordentlige store, ligger det for saavidt ikke i noget bestemt System, hverken i det ene eller det Andet. Der er intet System, som kan løse Opgaven tilfredsstillende, fordi Opgaven er en af de allervanfølgeligste, som overhovedet eksisterer. Der er jo ikke Tvivl om, at saaledes som Forholdet er mellem et Retsfamsund og Forbryderne, er det en Krig, og det en Krig, der føres som Angrebskrig fra Forbrydernes Side og som en Forsvarskrig fra Samsundets Side. Og dertil kommer en Ting, som man ikke maa overse, nemlig den, at den føres med ulige Baalen. Det er jo en Regel, der selvfølgelig gjælder overalt efter Danske Lovs 1—14—5, at den, der Sag giver, bør den løbligen at bevise, og det er Justitsens Sag at føre et fuldt Bevis for, at den Sigtede er skyldig, forinden den altsaa kan komme ham til Livs. Og dertil kommer et andet Princip, nemlig det, at Tiltalte er berettiget til at føre sit Forsvar med alle de Midler, som han overhovedet er i Stand til; navnlig benytter han Løgnen til det Alleryderste; der er Intet som helst, der forhindrer ham i saa Henseende. Naar han ikke forleder andre Personer til at lyve, anses han for at være fuldt berettiget til at anvende Løgnen i sin Tjeneste, hvorimod de Midler, som Justitsen kan bruge, og særlig de Midler, som det tillades en Dommer at bruge, ere saare begrændsede. Man vil f. Ex. kunne minde lige i disse Dage det Kamakrig, der reiste sig imod en Dommer i Paris, som havde benyttet illoyale Midler for at komme en Person til Livs, hvortil man jo vistnok ikke i nogen særlig Grad havde fundet dette urigtigt hos en Politieembedsmand, hvilket indeholder en yderligere Bekræftelse paa, at det dog er ganske usseligt at lægge Sagens Undersøgelse i Dommerens Haand. Da nu de Tiltalte jo i Almindelighed sørge for, at der ikke er lovfaste Vidner til Stede, og da de heller ikke holde af at give deres Forbrydelser skriftlig fra sig, er det i Virkeligheden Opgaven for Justitsen at føre Bevis gennem det, man kalder Indicier, indirekte Beviser, som tilstede en Slutning til Gjærningen. Og det er en meget stor Misforstaaelse, at man ikke her i den danske Dommerstand samler Indicier med samme Omhu, Flid og Upartiskhed, som de samles andetsteds. Men